

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	HK² B.V.
Aangevraagde activiteiten :	WNB Soortenbescherming aanvraag ontheffing wezel en hermelijn, Aletta Jacobslaan ongenummerd Hengelo
Datum ontvangst aanvraag :	31.03.2023
Locatie :	Aletta Jacobslaan Hengelo
Datum beschikking :	06.02.2024
Kenmerk :	D2023-06-006753
Zaaknummer :	2023-009867

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING.....	4
A.1	Aanvraag.....	4
A.2	Besluit.....	4
A.3	Ondertekening en verzending.....	4
A.4	Niet mee eens?.....	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT.....	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag.....	7
B.2	Algemeen.....	7
B.3	Kwetsbare periode.....	8
B.5.	Compenserende maatregelen.....	9
B.6.	Overige zaken.....	10
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT.....	11
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER.....	11
C.1.1	Bevoegdheid.....	11
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd.....	11
C.1.2	Procedure.....	11
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie.....	11
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente.....	11
C.1.2.3	Relevante overige besluiten.....	11
C.1.3	Toetsingskader soorten.....	12
C.1.3.1	Wettelijke regels.....	12
C.1.3.2	Provinciaal beleid.....	12
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN.....	12
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten.....	12
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten.....	12
C.2.2	Doel van het project.....	14
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd.....	14
C.2.4	Periode.....	14
C.2.5	Onderliggende documenten.....	14
C.2.6	Aanvullende gegevens.....	14
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN.....	15
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling.....	15
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek.....	15
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding.....	16
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing.....	21
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging.....	21

C.3.1.5	Wettelijk belang van het project.....	22
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten.....	22
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden.....	22
D.	SLOTCONCLUSIE.....	22
BIJLAGE I	Mitigatie wezel, hermelijn, bunzing en egel	

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

Natuurinclusief B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 31 maart 2023² ontvangen.

De aanvraag heeft u tussentijds een aantal keren aangevuld en gewijzigd³. De laatste gewijzigde aanvraag (kenmerk D2023-00027392) is het uitgangspunt voor deze ontheffing.

De aanvraag is gedaan vanwege het bouwrijp maken en vervolgens de bouw van woningen op de locatie Gezondheidspark aan de Aletta Jacobslaan te Hengelo. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Aanvullingswet natuur Omgevingswet in werking getreden. Als een verzoek om een ontheffing Wet natuurbescherming –onderdeel soortbescherming is ingediend vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet, dan blijft op grond van artikel 2.9., eerste lid, aanhef en onder a van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet het recht zoals dat gold onmiddellijk vóór dat tijdstip van toepassing tot het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt. Het verzoek om een ontheffing wordt gelijkgesteld met een aanvraag en is op 31 maart 2023 ingediend. Dat betekent dat in dit geval de Wet natuurbescherming, zoals die gold vóór 1 januari 2024, van toepassing blijft.

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten. In het bijzonder gaat het om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van egel, hermelijn, bunzing en wezel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁵.

Deze ontheffing heeft betrekking op de bouw van een nieuwe woonwijk op de locatie Gezondheidspark aan de Aletta Jacobslaan te Hengelo.

Deze ontheffing is geldig vanaf een dag na verzenddatum van dit besluit tot 1 januari 2029.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit.

- NatuurInclusief B.V., 13 december 2023. Activiteitenplan Gezondheidspark te Hengelo HK2 Projectontwikkeling⁶.

¹ In het kader van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb.

² Kenmerk provincie 2023-009867.

³ Kenmerk provincie D2023-00004910 en D2023-00012286 en D2023-00027392.

⁴ Op basis van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb.

⁵ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

⁶ Ons Registratiekenmerk D2024-00003707.

De motivering voor ons besluit is in *C. Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

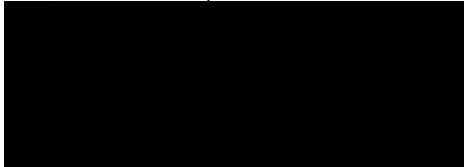
Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in *B. Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Hengelo;
- Natuurinclusief B.V.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

teamleider Vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Bezwaar_klacht_informatie_schade/Bezwaar_tegen_beslissing_provincie_Overijssel.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (overijsselloket@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2023-06-006753). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. De ontheffinghouder kan het gebruik van de ontheffing toestaan aan derden (hierna: de ontheffing-gebruiker(s)), waaronder naast particuliere gebruikers, en aan in opdracht van de ontheffinggebruikers handelende (rechts-)personen (hierna de: opdrachtnemer(s)).
3. De ontheffinghouder stelt de ontheffinggebruiker(s) en opdrachtnemers op de hoogte van de toepasselijke voorschriften van de ontheffing. Deze ontheffing gebruiker(s) en opdrachtnemer(s) zijn verantwoordelijk voor het gebruik van de ontheffing en de naleving van de voorschriften van de ontheffing, waaronder zij is verleend.
4. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar overijsselloket@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁷, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

5. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.

⁷

De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

6. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar overijsselloket@overijssel.nl.

B.3 Kwetsbare periode

7. U voert het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen uit buiten de kwetsbare periodes, zoals met rood weergegeven in onderstaande tabel.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel): voortplanting en grootbrengen jongen vanaf 15 maart tot 1 september.

Egel: winterrust 1 november tot 30 maart, voortplanting en grootbrengen jongen 15 maart tot 1 september.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Kleine marterachtigen												
Egel												
<i>Voortplantingsperiode/ Winterrust</i>												

8. Afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen de kwetsbare perioden verschuiven, waardoor ze langer dan wel korter zijn dan weergegeven in de tabel in voorschrift 5. De ecologisch deskundige op het gebied van kleine marterachtigen en egels beoordeelt wanneer de kwetsbare perioden in het jaar van uitvoering op die specifieke locatie beginnen en eindigen. Als dit oordeel afwijkt van de weergegeven perioden, wordt dit oordeel onderbouwd beschreven in het logboek.

B.4. Soortspecifiek egel en kleine marterachtigen

Ongeschikt maken

9. U maakt de terreindelen minimaal drie weken voor de aanvang van de werkzaamheden ongeschikt door de aanwezige beplanting (handmatig) te verwijderen danwel de opgaande begroeiing handmatig te kappen. Vervolgens maait u de vegetatie kort (10 cm) en/of schraapt u voorzichtig de bodem, zodat de dieren geen dekking meer hebben. Dit gebeurt in aanwezigheid en onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van bunzing, wezel, hermelijn en egel.
10. U werkt tijdens dit proces steeds in één richting van binnen naar buiten (en richting de in te richten compensatiegebieden met vervangende verblijfplaatsen) en in een laag tempo (stapvoets). Dit, zodat aanwezige dieren de kans krijgen uit eigen beweging te kunnen vertrekken naar omliggende locaties buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het verwijderen van de opgaande begroeiing gebeurt handmatig, zodat het doden van dieren wordt voorkomen. Deze werkrichting wordt door de ecologisch deskundige gekozen, zodanig dat eventueel aanwezige dieren steeds de mogelijkheid hebben om te vluchten.
11. Voorafgaand aan het ongeschikt maken van het plangebied wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige om na te gaan of er verblijfplaatsen van egel of kleine marters aanwezig zijn. Deze controle bestaat uit een visuele inspectie waarbij gebruik gemaakt wordt van visuele hulpmiddelen als een warmtebeeldcamera, een endoscoop en een zaklamp. Als er geen verblijfplaatsen worden vastgesteld kan het leefgebied ongeschikt worden gemaakt, en gehouden tot dat de werkzaamheden beginnen.

12. Indien er bij de inspectie door de ecologisch deskundige wel verblijfplaatsen worden vastgesteld, dan worden deze verblijfplaatsen gemarkeerd en wordt een straal van twee meter rondom de verblijfplaatsen intact gehouden tot de egel of klein marter de verblijfplaats uit eigen beweging heeft verlaten.
13. U houdt, na het ongeschikt maken tot aan en gedurende de bouwfase, de vegetatie op het terrein waar de bouwwerkzaamheden plaatsvinden, kort (maximaal 10 cm) tot aan het einde van de werkzaamheden. Dit om het gebied onaantrekkelijk te houden voor de egel en kleine marters.

B.5. Compenserende maatregelen

Tijdelijke mitigatie gedurende werkzaamheden

14. Minimaal 3 maanden voordat het plangebied ongeschikt wordt gemaakt, worden als tijdelijke mitigatie voor zowel egel als kleine marterachtigen 3 takkenrillen en 2 takkenhopen gerealiseerd in het westen van het plangebied in bestaande te behouden groenstructuren, zo ver mogelijk buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden. U geeft in het ecologisch logboek op een kaart, en voorzien van fotomateriaal gemaakt tijdens de aanleg, aan waar de takkenrillen en -hopen aangelegd zijn.

Permanente compensatie voor kleine marterachtigen en egel

15. Bij de toekomstige inrichting van het plangebied worden in totaal 5 takkenrillen (waarvan 3 reeds voor tijdelijke mitigatie, zie voorschrift 14) en 4 takkenhopen (waarvan 2 reeds voor tijdelijk mitigatie, zie voorschrift 14) aangelegd (zie figuur 4 in dit besluit). De permanente compensatie wordt direct na de definitieve inrichting van het gebied, zijnde uiterlijk voor 1 december 2026, gerealiseerd. Mocht deze termijn niet worden gehaald, dan wordt minimaal 4 weken voor het verstrijken van deze datum in overleg met onze toezichthouder een nieuwe datum binnen de ontheffingstermijn (tot uiterlijk 1 januari 2029) afgesproken.
16. Onder de takkenhopen dient eerst een fundering te worden gemaakt van zand, grind, of zeer fijn vertakkingsmateriaal. Dit om de nestkamer tegen vocht uit de grond te beschermen. Met minimaal 6-8 boomstammen van 1 meter wordt allereerst een nestkamer gebouwd. Deze boomstammen dienen een diameter van ongeveer 15-20 cm te hebben. De nestkamer, van ongeveer 30x30 cm wordt gebouwd door twee stammen tegenover elkaar op de grond te leggen en daar de andere stammen vervolgens overheen te bouwen als een dak. De ruimte die tussen en onder de stammen ontstaat dient luchtig opgevuld te worden met droog hooi. De nestkamer dient minimaal twee ingangen te hebben zodat er genoeg vluchtmogelijkheden zijn. Deze ingangen kunnen gemaakt worden van buizen met een diameter van 6- 8 cm welke tot net buiten de takkenbossen steken. Vervolgens wordt er vers grof en fijn snoeimateriaal over de nestkamer heen gestapeld tot de minimale hoogte van 3 meter lang, 2 meter breed en 1 meter hoog is bereikt, zie bijlage 1 van dit besluit.
17. De 5 takkenrillen worden minstens 20 meter lang en 3 meter breed.

Toekomstig beheer en inrichting plangebied voor kleine marterachtigen en egel

18. In de nieuwe situatie realiseert u circa 8.000 m² openbaar gebied met kwalitatief beter leefgebied voor kleine marterachtigen en egel. Dit doet u door:
- op de locatie van de oude sloot een wadi aan te leggen en ecologisch te beheren. Dit betekent dat er stroken worden gemaaid, en stroken ongemaaid blijven, waardoor altijd dekking en geleidende elementen in de wadi aanwezig blijven voor wezel, hermelijn, bunzing en egel.
 - Onder de bomenrij aan de noordzijde van het plangebied ecologisch maaibeheer toe te passen, waardoor hier meer ruigte ontstaat en geleidende elementen rondom het plangebied.
 - De sloot aan de zuidkant van het plangebied met ca. 130 meter te verlengen langs het spoortraject en tussen deze sloot en de nieuwbouw op enkele plekken inheemse struiken te planten die bijdragen aan voldoende dekking en foerageermogelijkheden voor wezel, hermelijn, bunzing en egel.
 - De gemeentelijke gronden in te richten met inheemse struiken, zoals hondroos, lijsterbes, vlierbes, geoorde wilg, grauwe wilg, boswilg, gelderse roos, kardinaalsmuts en gewone vlier.
 - Op een aantal locaties hagen aan te planten die bestaande uit inheemse soorten, zoals gele kornoelje, hazelaar, sleedoorn en wilde liguster.
 - De gemeentelijke grasstroken in te zaaien met een kruidenrijk mengsel. En het beheer hiervan af te stemmen op het gebruik van deze terreinen als leefgebied voor kleine marterachtigen, zijnde de wezel, hermelijn en bunzing. Dit is ook van essentieel belang voor het functioneren van de martervoorzieningen die in deze stroken worden gerealiseerd. Hierbij is van belang dat 20% van de oppervlakte van gras/kruidenmengsel ongemaaid wordt gelaten en dat er een strook overjarig gras van minimaal 4 meter breed jaarrond aanwezig is.
19. De tuinen in de nieuwe woonwijk richt u egelvriendelijk in. Dit doet u door natuurlijke erfscheidingen, bestaande uit gemengde hagen van inheems bosplantsoen (bijvoorbeeld meidoorn, sleedoorn, kardinaalsmuts), aan te leggen. Hiervoor is het ook nodig om middels koopcontracten met toekomstige eigenaren vast te leggen dat alleen natuurlijke erfscheidingen bij de tuinen van huizen mogen worden geplaatst en dat deze ook in stand moeten worden gehouden.
20. Voorschriften 18 en 19, ten aanzien van de voor kleine marterachtigen en egels noodzakelijke inrichting en ecologisch beheer van de groenstroken en openbare ruimte en het egelvriendelijk beheer van de tuinen in de wijk, blijven ook na het expireren danwel vervallen van deze ontheffing onverminderd geldig. Dit betekent dat ook in die situatie de voorschriften 18 en 19, zoals vermeld in deze ontheffing, dienen te worden uitgevoerd.

B.6. Overige zaken

21. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de egel en kleine marterachtigen, zijnde de wezel, hermelijn en bunzing.
22. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁸. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen hebben voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Hengelo, Burgemeester Jansenplein 1 7551EC Hengelo
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle e-mail: postbus@overijssel.nl

Uw project vindt binnen de invloedsfeer van een Natura 2000-gebied plaats. Het is niet uit te sluiten dat dit project effecten heeft op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied en u hiervoor een vergunning nodig heeft (art. 2.7 Wnb). Op basis van de voorliggende aanvraag om ontheffing kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

⁸ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹⁰ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹¹ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹² (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het voornemen is om een nieuwe woonwijk te ontwikkelen aan de Aletta Jacobsstraat te Hengelo.

Het plangebied bestaat uit een beheerd, soortenarm agrarisch raaigrasland (maaïen en afvoeren). De beplanting in het plangebied bestaat uit een opstand van bomen (o.a. zomereik, populier, gewone esdoorn en berk) en ruigte met o.a. braamstruweel en brandnetel.

Het plangebied bestaat momenteel uit agrarisch raaigrasland, een kavelsloot en diverse opgaande beplanting. Er is geen bebouwing aanwezig. Het grasland bestaat uit een intensief beheerde (maaïen en afvoeren) soortenarme raaigrasvegetatie. De beplanting in het plangebied bestaat uit een opstand van bomen (o.a. zomereik, populier, gewone esdoorn en berk) en ruigte met o.a. braamstruweel en brandnetel. Langs de kavelsloot staat op verschillende plekken fluitenkruid. Open water ontbreekt in het plangebied.

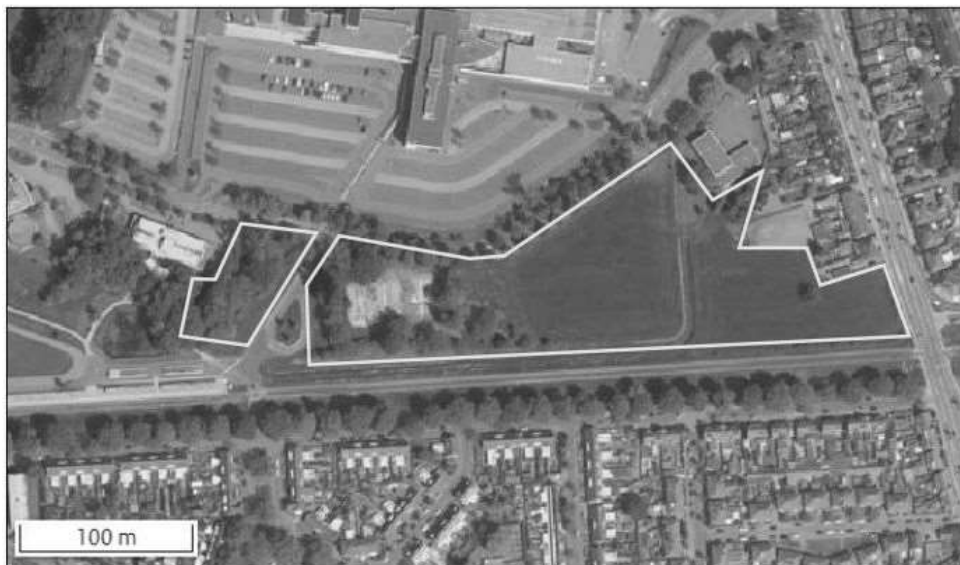
In figuur 1 is het onderzoeksgebied op een topografische kaart weergegeven en in figuur 2 is een impressie van het projectgebied weergegeven.

⁹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

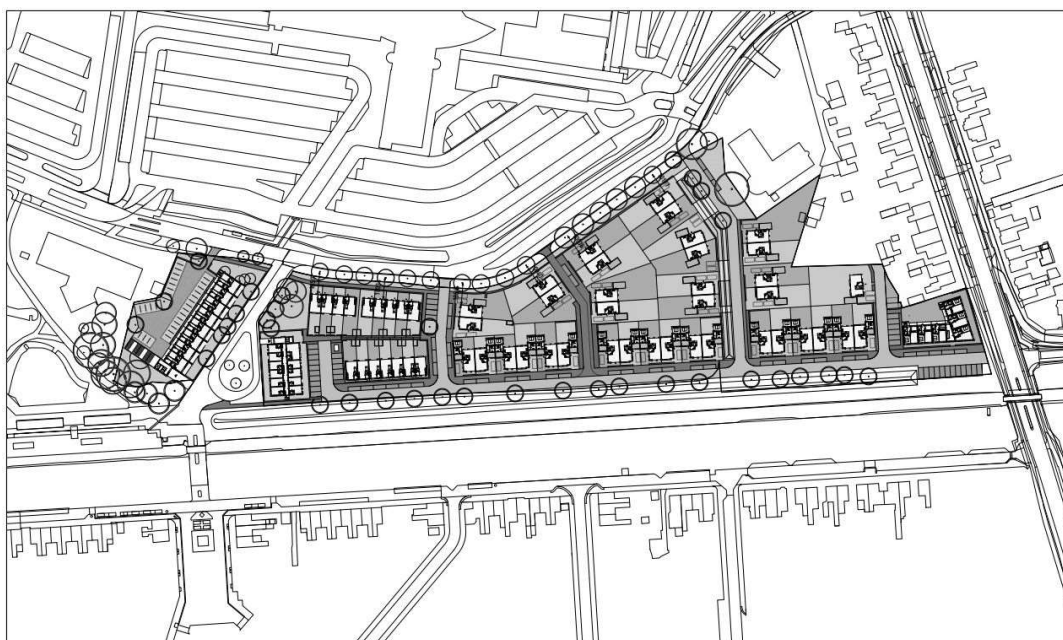
¹¹ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹² Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Figuur 1. Begrenzing plangebied en omgeving (bron: Natuurbank Overijssel, juli 2023).

Om woningbouw mogelijk te maken, wordt de in het plangebied aanwezige beplanting gerooid en wordt het plangebied bouwrijp gemaakt. Nadien wordt het plangebied ingericht met erfverharding en diverse beplanting. Er wordt geen bebouwing gesloopt tijdens de voorgenomen activiteiten. In onderstaande figuur 2 wordt een plattegrond van het wenselijke eindbeeld weergegeven.

Figuur 2. Toekomstige inrichting plangebied.

Wijziging aanvraag

De aanvraag is meermaals tussentijds aangevuld en gewijzigd. De wijzigingen hebben betrekking op:

- aanpassing van de uitvoeringsperiode;
- er is aanvullend een ontheffing is aangevraagd voor de egel en de bunzing;
- betere onderbouwing mitigatie-opgave egel en kleine marterachtigen in plangebied;
- aanpassing van de locaties van alternatieve verblijfplaatsen voor kleine marterachten en egel;
- op grond van bovenstaande, aanpassing van het Activiteitenplan.

C.2.2 Doel van het project

Landelijk, en ook in de provincie Overijssel, is er sprake van een woningtekort (ABF Research, 2022). De woningen worden gerealiseerd om het tekort aan woningen in Hengelo tegen te gaan.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor egel, hermelijn, wezel en bunzing van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen¹³.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode vanaf september 2024 (bouwrijp maken terrein) tot en met 31 december 2026.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Ondertekend aanvraagformulier
- Ingevuld en ondertekend machtigingsformulier
- Natuurbank Overijssel. Juni 2022. Quickscan natuurwaardenonderzoek Gezondheidspark Aletta Jacobslaan te Hengelo. Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000;
- Natuurbank Overijssel. Maart 2022. Activiteitenplan Wet natuurbescherming (Wnb) – soortbescherming Wezel en Hermelijn Gezondheidspark Hengelo
- Natuurbank Overijssel. Juli 2023. Aangepaste Quickscan natuurwaardenonderzoek Gezondheidspark Aletta Jacobslaan te Hengelo. Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000;
- Natuurbank Overijssel. Juli 2023. Aangepast Activiteitenplan Wet natuurbescherming (Wnb) – soortbescherming Wezel, Hermelijn, Egel en Bunzing.
- Natuurbank Overijssel, 14 september 2023. Aanvullende informatie ontheffingsaanvraag gezondheidspark Aletta Jacobslaan te Hengelo, Provincie Overijssel
- Natuurbank Overijssel, 30 maart 2022, aangevuld op: d.d. 14-09-2023. Activiteitenplan Wet natuurbescherming (Wnb) – soortbescherming Wezel, Hermelijn, Egel en Bunzing. Versie 1.3.
- Natuurinclusief B.V., december 2023. Activiteitenplan Gezondheidspark te Hengelo HK² Projectontwikkeling.
- Bestemmingsplan Gezondheidspark, Erve Berchus en bijbehorende Voorontwerp-plankaart.
- Pius Floris Boomverzorging Deventer, Bomen Effect Analyse.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 31 maart 2023 ontvangen.

Op 29 juni 2023 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 10 juli 2023 ontvangen¹⁴.

Daarnaast heeft u per e-mail¹⁵ een aangepast Activiteitenplan en een brief met beantwoording aanvullende vragen naar aanleiding van ons voornemen tot weigering toegestuurd.

Op 9 november en 13 december 2023 hebben we tevens, na aanleiding van een aanvullend overleg met aanvrager en nieuwe adviseur (Natuurinclusief), per e-mail¹⁶ aanvullende gegevens ontvangen van Natuurinclusief.

¹³ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

¹⁴ Kenmerk provincie D2023-00004910.

¹⁵ Registratiekenmerk D2023-00012286

¹⁶ Kenmerken provincie D2023-00019461 en D2023-00027392

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel onze handreiking voor egel en kleine marterachtigen bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Activiteitenplan Wezel, Hermelijn, Egel en Bunzing Gezondheidspark – Hengelo'¹⁷ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een Quicksan met bureauonderzoek en een veldbezoek aan het projectgebied op 11 mei 2022.
- Een habitatgeschiktheidsonderzoek door het opstellen van ecologische functiekaarten voor bunzing, wezel, hermelijn en egel.

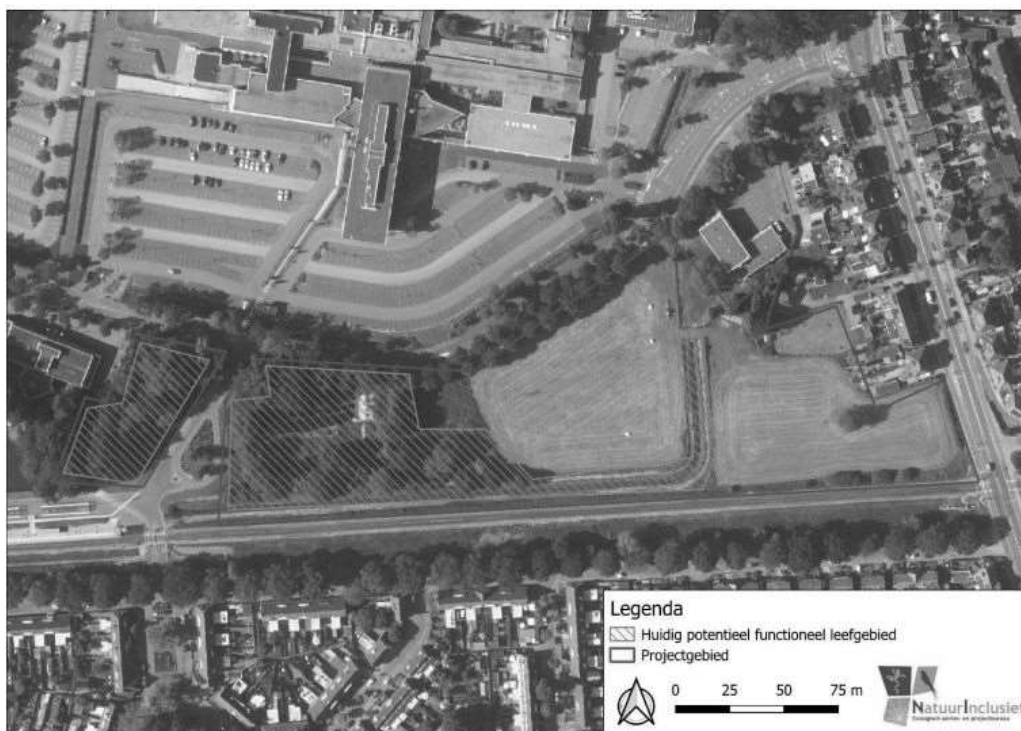
Bij de QuickScan is vastgesteld dat binnen het projectgebied in potentie geschikt functioneel leefgebied aanwezig is voor bunzing, hermelijn, wezel en egel. Op basis hiervan is een functiekaart voor deze soorten gemaakt (zie bijlage 1 met terreinkenmerken en ecologische functiekaart voor kleine marterachtigen en egel). De aanwezige beplanting in de vorm van bomen, struiken en struweel (ook langs de kavelgrensslotten, zie figuur 1) vormen potentieel functioneel leefgebied voor wezel, hermelijn, bunzing en egel.

Aangezien de ontheffing is aangevraagd conform de werkwijze van de 'Soortenbescherming in Overijssel, Bunzing, egel, hermelijn en wezel', (Provincie Overijssel 2021), is aanvullend onderzoek niet noodzakelijk. Daarom beschouwen wij het uitgevoerde onderzoek als op de juiste manier uitgevoerd en voldoende is geweest om de aan- en afwezigheid van beschermde soorten aan te tonen. Voor de aanwezige beschermde soorten is tevens de functie van het plangebied en omgeving voor deze soorten voldoende in kaart gebracht.

Uit het habitatsgeschiktheidsonderzoek blijkt dat er potentieel geschikt leefgebied of vaste rust- of verblijfplaatsen van wezel, hermelijn, bunzing en egel aanwezig kan zijn. Het groot deel van het plangebied bestaat uit grasland dat intensief wordt beheerd en door gebrek aan dekking en voedsel ongeschikt is beoordeeld als leefgebied voor wezel, hermelijn en bunzing. De beplanting (ook langs de kavelgrensslotten) en het braakliggend terrein in het westelijke deel van het plangebied vormen wel potentieel functioneel leefgebied van egel, wezel, hermelijn en bunzing (zie figuur 3).

Het plangebied vormt zelf geen corridor tussen leefgebieden van kleine marterachtigen. De spoorlijn ten zuiden van het plangebied is dit wel. Het plangebied vormt als het ware een groen gebied die het stedelijk gebied inloopt. Dit gebied houdt op langs de oostgrens van het plangebied, aan de Geerdinksweg. De spoorlijn blijft beschikbaar als corridor voor kleine marterachtigen, hier vinden geen werkzaamheden plaats.

¹⁷ Hoofdstuk 6 pagina 8 en 9.

Figuur 3. Locaties met in potentie geschikt functioneel leefgebied met verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen en egel binnen plangebied.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaat er ca 14.000 m² gebied verloren dat potentie geschikt is als functioneel leefgebied met mogelijke verblijfplaatsen voor bunzing, wezel, hermelijn en/of egel. Dit gebied bestaat uit enkele ruigtes met bomen en een slootkant met gras in verschillende hoogtes (zie figuur 3).

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het (aangepaste) Activiteitenplan¹⁸, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in 'Brochure soortenbescherming in Overijssel'. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) en egel zoveel mogelijk geminimaliseerd.

In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

Ongeschikt maken leefgebied marterachtigen en egel

- Het ongeschikt maken van het terrein wordt buiten de meest kwetsbare periode van wezel, hermelijn, bunzing en egel uitgevoerd. Het terrein zal ongeschikt gemaakt worden tussen 1 september en 1 oktober.
- Het terrein wordt ongeschikt gemaakt door de aanwezige vegetatie heel kort af te maaien en door het rooien van de beplanting buiten de kwetsbare periode plaats te laten vinden. De bodem wordt voorzichtig geschraapt, beplanting wordt verwijderd en strooisel wordt verwijderd, zodat dieren geen dekking meer hebben. Het rooien gebeurt tussen zonsopkomst en zonsondergang. De werkzaamheden worden door een deskundige ecooloog begeleid.
- Een ecologisch deskundige wordt ingeschakeld om de best passende methodiek van het ongeschikt maken te bepalen, uit te voeren en te controleren. De vleermuisdeskundige is tevens beschikbaar op oproepbasis.
- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle maatregelen worden omschreven. Dit protocol zal op locatie aanwezig zijn. Middels een logboek wordt door de ecologisch deskundige bijgehouden hoe aan het ecologisch werkprotocol is gehouden.

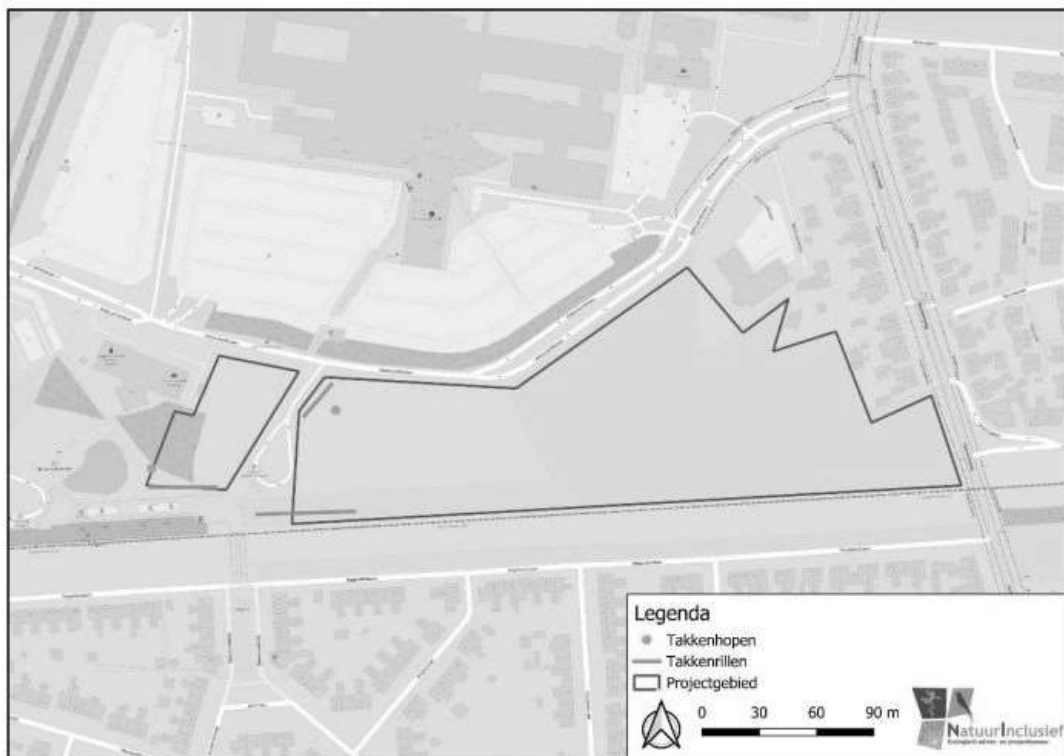
¹⁸ Paragraaf 5.1.3 pagina 13 tot en met 17 van het aangepaste Activiteitenplan van Natuurinclusief van december 2023.

In het kader van de zorgplicht en te voorkomen dat eventueel egels of kleine marters tijdens het ongeschikt maken of de bouwfase worden gedood, nemen we aanvullend nog de volgende extra maatregelen op in de voorschriften van ons besluit:

- U werkt tijdens het ongeschikt maken van het terrein steeds in één richting van binnen naar buiten (en richting de in te richten compensatiegebieden met vervangende verblijfplaatsen) en in een laag tempo (stapvoets). Dit, zodat aanwezige dieren de kans krijgen uit eigen beweging te kunnen vertrekken naar omliggende locaties buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het verwijderen van de opgaande begroeiing gebeurt handmatig, zodat het doden van dieren wordt voorkomen. Deze werkrichting wordt door de ecologisch deskundige gekozen, zodanig dat eventueel aanwezige dieren steeds de mogelijkheid hebben om te vluchten.
- Voorafgaand aan het ongeschikt maken van het plangebied wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige om na te gaan of er verblijfplaatsen van egel of kleine marters aanwezig zijn. Deze controle bestaat uit een visuele inspectie waarbij gebruik gemaakt wordt van visuele hulpmiddelen als een warmtebeeldcamera, een endoscoop en een zaklamp. Als er geen verblijfplaatsen worden vastgesteld kan het leefgebied ongeschikt worden gemaakt, en gehouden tot dat de werkzaamheden beginnen.
- Indien er bij de inspectie door de ecologisch deskundige wel verblijfplaatsen worden vastgesteld, dan worden deze verblijfplaatsen gemarkeerd en wordt een straal van twee meter rondom de verblijfplaatsen intact gehouden tot de egel of klein marter de verblijfplaats uit eigen beweging heeft verlaten.
- U houdt, na het ongeschikt maken tot aan en gedurende de bouwfase, de vegetatie op het terrein waar de bouwwerkzaamheden plaatsvinden, kort (maximaal 10 cm) tot aan het einde van de werkzaamheden. Dit om het gebied onaantrekkelijk te houden voor de egel en kleine marters.

Tijdelijke verblijfplaatsen

- Minimaal 3 maanden voordat het plangebied ongeschikt wordt gemaakt worden als tijdelijke mitigatie voor zowel egel als kleine marterachtigen 3 takkenrillen en 2 takkenhopen gerealiseerd in het westen van het plangebied in bestaande te behouden groenstructuren, zo ver mogelijk buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Figuur 3. Locaties tijdelijke mitigatie verblijfplaatsen kleine marterachtigen en egel in de vorm van takkenrillen en takkenhopen.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

- Voor de permanente mitigatie van verlies van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen en egel worden in het plangebied in totaal 4 takkenhopen (waarvan 2 reeds voor tijdelijk mitigatie) en 5 takkenrillen (waarvan 3 reeds voor tijdelijke mitigatie) aangelegd (zie figuur 4).
- Onder de takkenhopen dient eerst een fundering te worden gemaakt van zand, grind, of zeer fijn vertakkingsmateriaal. Dit om de nestkamer tegen vocht uit de grond te beschermen. Met minimaal 6-8 boomstammen van 1 meter wordt allereerst een nestkamer gebouwd. Deze boomstammen dienen een diameter van ongeveer 15-20 cm te hebben. De nestkamer, van ongeveer 30x30 cm wordt gebouwd door twee stammen tegenover elkaar op de grond te leggen en daar de andere stammen vervolgens overheen te bouwen als een dak. De ruimte die tussen en onder de stammen ontstaat dient luchtig opgevuld te worden met droog hooi. De nestkamer dient minimaal twee ingangen te hebben zodat er genoeg vluchtmogelijkheden zijn. Deze ingangen kunnen gemaakt worden van buizen met een diameter van 6- 8 cm welke tot net buiten de takkenbossen steken. Vervolgens wordt er vers grof en fijn snoeimateriaal over de nestkamer heen gestapeld tot de minimale hoogte van 3 meter lang, 2 meter breed en 1 meter hoog is bereikt, zie bijlage 1.
- De takkenrillen worden minstens 20 meter lang en 3 meter breed op 5 locaties, dit zorgt voor verbindingen tussen het spoortalud en de takkenhopen.

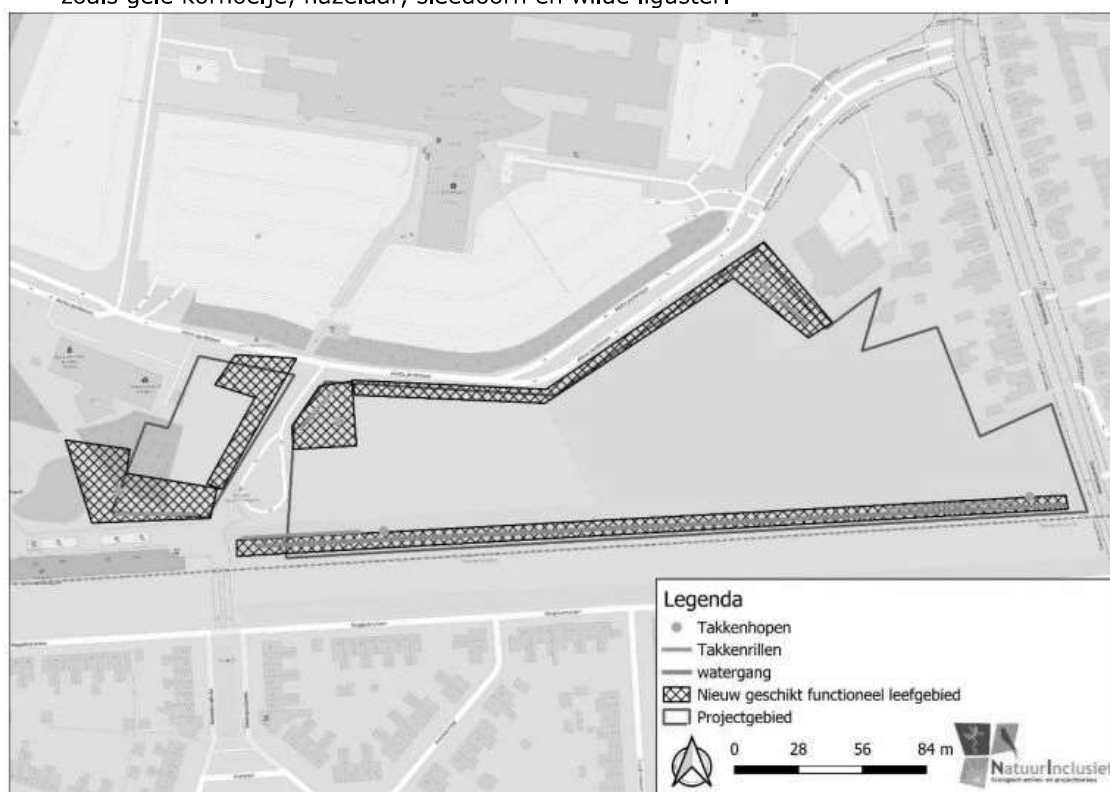
Dit is een totaal van 300m² aan kwalitatief beter leefgebied voor wezel, hermelijn, bunzing en egel, daarnaast kunnen ook andere soorten gebruik maken van de takkenrillen.

Creëren van geschikt habitat voor kleine marterachtigen en egel bij nieuwe inrichting

- Om te zorgen dat er voldoende geschikt functioneel leefgebied voor wezel, hermelijn, bunzing en egel beschikbaar blijft in het plangebied, wordt in de koopcontracten met toekomstige huiseigenaren vastgelegd dat er alleen natuurlijke erfscheidingen mogen worden geplaatst. In de koopovereenkomst en leveringsakte naar de kopers toe wordt vastgelegd dat er natuurlijke erfscheiding moet worden geplaatst, en ook dat deze moet worden onderhouden en in stand worden gehouden. Hiermee wordt een kwalitatieve verplichting opgelegd dat er verbindingzones tussen

tuinen aanwezig zijn en dat wezel, hermelijn, bunzing en egels niet door barrières worden gehinderd. Deze natuurlijke erfscheiding bestaat uit gemengde hagen van inheems bosplantsoen (bijvoorbeeld meidoorn, sleedoorn, kardinaalsmuts). Ook zorgt het voor de geleidende elementen die deze soorten gebruiken om van locatie naar locatie te verplaatsen.

- Er wordt op de locatie van de oude sloot een wadi aangelegd, deze wadi zal ecologisch gemaaid en worden onderhouden, zie bijlage 1. Dit betekent dat er stroken worden gemaaid, waardoor altijd dekking en geleidende elementen in de wadi aanwezig blijven voor wezel, hermelijn, bunzing en egel.
- Onder de bomenrij aan de noordzijde van het plangebied zal ook ecologisch maaibeheer worden toegepast, waardoor ook hier meer ruigte ontstaat en geleidende elementen rondom het plangebied. Op dit moment is dit nog een intensief beheerd stuk grond. Met ecologisch maaibeheer wordt dit gebied meer geschikt gemaakt voor wezel, hermelijn, bunzing en egel.
- De sloot aan de zuidkant van het plangebied wordt verlengd langs het spoortraject, deze wordt verlengd met circa 130 meter langs het spoortalud. Het is in verband met eigendom niet mogelijk om tussen de sloot en het spoor een haag te planten. Daarom wordt gekozen om tussen de sloot en de nieuwbouw op enkele plekken inheemse struiken te planten die bijdragen aan voldoende dekking en foerageermogelijkheden voor wezel, hermelijn, bunzing en egel.
- De gemeentelijke grond zal worden ingericht met inheemse struiken, zoals hondroos, lijsterbes, vlierbes, geoorde wilg, grauwe wilg, boswilg, gelderse roos, kardinaalsmuts en gewone vlier.
- De gemeentelijke grasranden zullen worden ingezaaid met een kruidenrijk mengsel. Het beheer hiervan wordt afgestemd op het gebruik van deze terreinen als leefgebied voor kleine marterachtigen. Dit is ook van essentieel belang voor het functioneren van de martervoorzieningen die in deze stroken worden gerealiseerd. Hierbij is van belang dat 20% van de oppervlakte van gras/kruidenmengsel ongemaaid wordt gelaten en dat er een strook overjarig gras van minimaal 4 meter breed jaarrond aanwezig is;
- De hagen die op een aantal locaties door de gemeente worden geplant bestaan inheemse soorten, zoals gele kornoelje, hazelaar, sleedoorn en wilde liguster.

Figuur 4. Permanente mitigatie verblijfplaatsen en leefgebied kleine marterachten en egel in nieuwe inrichting plangebied.

Staat van instandhouding

Wezel en Hermelijn

In Nederland komt de wezel verspreid maar lokaal voor, afhankelijk van geschikt habitat en muizendichtheden. De wezel lijkt in aantal en verspreiding te zijn afgenomen in Overijssel maar aan de randen van grote steden, zoals Zwolle, lijkt tussen 2000 en 2010 een toename te zijn geweest¹⁹. In Nederland staat de wezel als 'gevoelig' op de Rode Lijst (Ministerie van LNV). Over de staat van instandhouding van de wezel is op zowel landelijk als provinciaal niveau onvoldoende informatie bekend. Vanuit de worst case wordt daarom aangenomen dat de staat van instandhouding op lokaal niveau 'ongunstig' is.

De hermelijn is, vanwege een verborgen leefwijze, een lastige soort om waar te nemen. Het is moeilijk na te gaan of het aantal hermelijnen in Overijssel toe- of afneemt²⁰. Voor een goed beeld van de verspreiding is gericht onderzoek vereist. Waarschijnlijk heeft de hermelijn in Overijssel een aaneengesloten verspreidingsgebied. In de jaren '70 en '80 werd de hermelijn in lage dichtheden over de hele provincie gemeld. Het zwaartepunt lag rond Staphorst en in Twente. Het decennium daarna (jaren '90) was het aantal waarnemingen laag, maar de verspreiding dekte de hele provincie. Rondom Hardenberg, tussen Steenwijk en Giethoorn en rondom Lemele was het beeld van een aaneengesloten verspreiding. Tussen 1999 en 2010 was het verspreidingspatroon vergelijkbaar met het decennium daarvoor. De dichtheden waren laag. Uit de omgeving van Hardenberg en het zuidwesten van Salland waren maar weinig waarnemingen bekend.

Bunzing

De bunzing lijkt zich van de kleine marterachtigen nog het beste stand te houden. De soort is het meest verspreid over Nederland en hier lijkt niet direct een verandering in waarneembaar. Echter is ook bij deze soort een negatieve tendens zichtbaar. Op basis van waarnemingen uit het NEM-meetnet is het duidelijk dat de aantallen hoogstwaarschijnlijk kleiner zijn geworden, vergeleken met de jaren 80²¹.

Als gevolg van het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een verblijfplaats bunzings vernield. Als gevolg van het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen, is geen aanleiding te veronderstellen dat de territoria verlaten wordt. De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op de staat van instandhouding van de bunzing.

Egel

De egel komt in Nederland in allerlei biotopen voor, mits er voldoende voedsel en dekking aanwezig is. In Broekhuizen et al., (2016) wordt gesproken over een ongunstige staat van instandhouding²². De soort komt echter niet voor op de landelijke Rode Lijst²³. Uit de resultaten van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) blijkt dat het aantal egels in 1994-2004 achteruitliep, maar vervolgens tot 2010 zich herstelde, gevolgd door opnieuw een daling²⁴.

In de brochure 'Soortenbescherming in Overijssel, Bunzing, egel, hermelijn en wezel, februari 2021, provincie Overijssel' is het volgende opgenomen ten aanzien van de staat van instandhouding van de egel in Overijssel:

De egel komt in bijna heel Europa voor. Het blijkt dat het verspreidingsgebied samenvalt met de aanwezigheid van loofbossen.

Indicatief wordt voor de periode van 1970 tot 1988 aangegeven dat de egel in 29 van de toenmalige ruim 50 gemeenten in Overijssel voorkwam. Het aantal waarnemingen nam toe in de periode van 1989 tot 1998. In deze periode kwam de egel in de hele provincie Overijssel voor, volgens de waarnemingen. In het verspreidingsbeeld van het begin van deze eeuw is weinig verschil te zien ten opzichte van de twee

¹⁹ Provincie Overijssel. November 2019. Soortenbescherming in Overijssel - Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing.

²⁰ Provincie Overijssel. Februari 2021. Brochure Soortenbescherming in Overijssel Bunzing, egel, hermelijn en wezel.

²¹ Verspreidingsonderzoek Bunzing Boomarter: inventariseren met cameravallen' (La Haye, Dijkstra, Huizenga, Westra, & Liefing, 2016)

²² Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J. Thissen, K. Canters en J. Buys (red.) (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Centre & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden <https://www.zoogdierverseniging.nl/wat-we-doen/bijzondere-themas/wettelijke-bescherming-van-zoogdieren/rode-lijst-zoogdieren-2020>.

²⁴ Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J. Thissen, K. Canters en J. Buys (red.) (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Centre & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden.

decennia daarvoor. Landelijke tellingen tonen echter aan dat na de eeuwwisseling het aantal egels flink is teruggelopen. Of de dichtheden in Overijssel ook achteruit gaan is onvoldoende bekend. Het huidige verspreidingsbeeld (1999-2010) van de egel is voor een belangrijk deel gebaseerd op meldingen van verkeersslachtoffers en in mindere mate op waarnemingen van levende dieren.

Uit de NDFF gegevens zijn geen waarnemingen van kleine marterachtigen in het plangebied of de directe omgeving bekend. Van de egel zijn alleen waarnemingen bekend in de woonwijk ten zuiden van de spoorlijn en ten oosten van de Geerdinksweg.

Het gebied ten oosten van plangebied vormt ook in potentie geschikt habitat voor kleine marterachtigen en egel, Vanwege het parkachtige landschap met veel groen en waterpartijen. De spoorlijn met zijn bermen vormt volgens de aanvrager mogelijk een corridor voor kleine marterachtigen waarlangs ze migreren. Deze structuren blijven behouden.

Tijdens het bouwrijp maken van het plangebied wordt voldoende rekening gehouden met de kwetsbare periodes van de verschillende soorten. Ook worden maatregelen genomen om te voorkomen dat dieren worden gedood en krijgen ze de kans om het gebied tijdig te verlaten en zijn tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving beschikbaar.

In de nieuwe inrichting van het plangebied is voldoende geborgd dat de bunzing, wezel, hermelijn en egel aanwezig kunnen blijven in het plangebied door de aanleg van alternatieve verblijfplaatsen en het inrichten van kwalitatief beter geschikt leefgebied voor deze soorten. Het beheer van dit openbaar groen wordt bovendien afgesteld op de habitatvereisten van deze soorten. Bij de inrichting van de tuinen in de wijk wordt tevens rekening gehouden met de egel door hier heggen te plaatsen, of in ieder geval voor egel toegankelijke schuttingen aan te brengen, waardoor deze tuinen in de toekomst toegankelijk zijn voor de egel. Door deze maatregelen kunnen egel en kleine marterachtigen in het plangebied aanwezig blijven en wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van deze soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de bouw van nieuwe woningen leiden tot het opzettelijke beschadigen en/of vernielen van vaste voortplantings- en/of rustplaatsen van egel, hermelijn, bunzing en wezel. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.10 lid 1b van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Locatie en inrichting

Het voornemen is om het gezondheidspark aan de Aletta Jacobsslaan in het westen van de kern van Hengelo gefaseerd te herontwikkelen tot woningbouw.

Landelijk, en ook in de provincie Overijssel, is er sprake van een woningtekort²⁵. De woningen worden gerealiseerd om het tekort aan woningen in Hengelo tegen te gaan.

In het kader van de Regionale Woningbouw Programmering (RWP) hebben de Overijsselse gemeenten afspraken met elkaar en met de provincie Overijssel gemaakt over het te realiseren woningbouwprogramma. Uitgangspunt is dat gemeenten bouwen voor de eigen behoefte.

Uit de analyse is gebleken dat de gemeente Hengelo beschikte over een groot aanbod aan 'harde' plancapaciteit die in veel gevallen niet aansloot bij de vraag. Om die reden zijn in 2019 de planologische mogelijkheden voor de bouw van maximaal 210 woningen op dit deel, 'het gezondheidspark Aletta Jacobsslaan', geschrapt. Vanwege de meest recente ontwikkelingen op de woningmarkt is de locatie echter weer in beeld gekomen voor woningbouw. In voorliggend geval is sprake van een woningbouwontwikkeling, waarbij in totaal maximaal 145 woningen worden gerealiseerd.

Gezien de woningbouwopgave tussen 2021 en 2025, en tot 2030, wordt gesteld dat hiermee sprake is van een ontwikkeling die past binnen de aantoonbare kwantitatieve woningbouwbehoefte binnen de regio Twente²⁶. De ligging is ideaal in verband met aanwezigheid van het station (mobiliteit) en het gezondheidspark. De doelgroepen zijn een doorsnede over de gehele maatschappij: sociale woningen

²⁵ <https://www.kennishuboverijssel.nl/pages/overijssel-bouwt-veel>.

²⁶ Bestemmingsplan Gezondheidspark, Erve Berchus, paragraaf 3.1.2 van Toelichting.

voor de woningbouwvereniging, zorgwoningen voor jongeren (begeleid wonen), starterswoningen (rijwoningen en appartementen), doorstromers (tweekappers), levensloopbestendige woningen met ook een slaap- en badkamer op de begane grond.

Werkwijze

Door maatregelen te treffen, zoals het werken buiten de kwetsbare periodes van de aangetroffen soorten, het vooraf ongeschikt maken van het terrein voor wezel, hermelijn, bunzing en egel, het werken onder begeleiding van een deskundig ecooloog en het uitvoeren van de werkzaamheden richting één kant, wordt het zorgvuldig werken gewaarborgd en wordt het doden en verwonden van exemplaren voorkomen. Daarnaast worden in de directe omgeving van de terrein mitigerende maatregelen toegepast, waardoor de voorgenomen ingreep zo min mogelijk effect heeft op de soorten.

Planning

Door rekening te houden met de kwetsbare periode van wezel, hermelijn, bunzing en egel en daarop de werkzaamheden af te stemmen wordt op een zo goed mogelijke manier gewerkt. Er wordt op deze manier optimaal rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten.

Op basis van bovenstaande zijn wij van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

Het gaat hier om de realisatie van een nieuwe stadswijk op een stuk braakliggend terrein en weiland in de stad. Landelijk, en ook in de provincie Overijssel, is er sprake van een woningtekort²⁷. De woningen worden gerealiseerd om het tekort aan woningen in Hengelo tegen te gaan²⁸.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁹ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb³⁰. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

²⁷ <https://www.kennishuboverijssel.nl/pages/overijssel-bouwt-veel>.

²⁸ Bestemmingsplan Gezondheidspark, Erve Berchus, paragraaf 3.1.2 van Toelichting.

²⁹ Art. 1.10, derde lid Wnb

³⁰ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

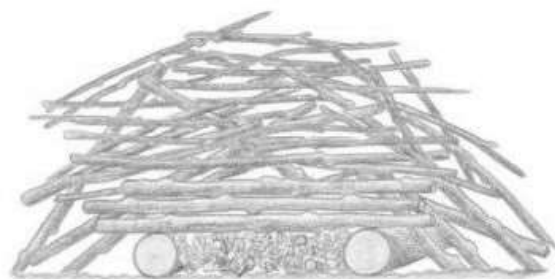
D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om vaste voortplantings- en rustplaatsen van egel, bunzing, hermelijn en wezel te beschadigen of te vernielen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is, waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is, namelijk de noodzaak van nieuwe woningen in verband met de regionale woningbehoefte en het tegengaan van het huidige woningtekort in Hengelo, om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

BIJLAGE 1 Mitigatie wezel, hermelijn, bunzing en egel

Hieonder voorbeelden van de permanente mitigatie voor kleine marterachtigen en egel binnen plangebied in de vorm van takkenrillen en takkenhopen.

Hieronder de locatie van de watergang en nieuwe wadi in het toekomstig plangebied.

